

చిరుతిండి

శ్రీ ఆకుండి నారాయణమూర్తి

అంతవరకూ శరీరానికి మనస్సుకూ ఎంతో బాధ కలిగించిన ఎండల్లా ఒక్కమారుగా మాయమయి, పడమటి దిక్కునుంచి చల్లటి గాలి వీస్తూ, నల్లటి వానమేఘం హుటాహుటేగా పరుగెత్తుకుంటూ మీదికి వస్తూ ఉండడంచేత, కుర్చీలో కూర్చొని బుట్ట వేడెక్కేలా ఏవేవో ఆఫీసుకాయితలు వ్రాస్తున్న అనంతం ఆపనికి అక్కడితో ఓ పులిస్తాపు పెట్టేడు. అసలీంకా రాయవలసిన సజ్జ బోలెడంత ఉంది! కానీ అలా చల్లగా గాలి వీస్తూ ఉంటే, ఆ ప్రక్కనుంచే గమ్మత్తుగా ఆకాశానికి నల్ల వార్షీసు ఏ చిత్రకారుడో తన కుంచెలో వేసుకొని వస్తున్నట్లు మేఘాలు వస్తూ వుంటే ఇంకా ఆ నాలుగు గోడల మధ్య కూర్చోడం ఎంతో కష్టమనిపించింది అనంతానికి!

ఆ సమయంలో తనకు టెక్కలుండాలనీ, రివ్వున ఎగురుతూ ఆకాశవీధుల్లో సంచరిస్తూ ఉండాలనీ, ఆ మేఘాలలోకి ఎగిరిపోయి వాటి సంగతంతా కనుక్కోవాలనీ, ఆ రకమయిన గొంతెమ్మకోరికలతో ఆనందపడుతూ ఉండడం అతని కోరిక అలవాటు!

అంతకంతకీ మేఘాలు క్రమ్ముకొస్తూ ఉండడంచేత, గాలి ఒత్తిడి ఎక్కువవడంవల్లా ఆ ఫైల్సు అలా మూలపడేసి వీధులో కొచ్చేడు. అప్పుడే ఎవరో వీధిల్లా తుడిచినట్లు, అట్టే ఇసుక లేకుండా రాళ్లు కనిపిస్తూ మంచి గమ్మత్తుగా ఉంది రోడ్డు. ఆ సమయంలో తనకే అలా ఆనందంగా ఉంటుందా, లేక అందరికీ ఆ ఆనందం సహజమా? అనే అనుమానం కలిగిందనంతానికి. రైతులకు మాత్రం మహా ఆనందంగా ఉంటుందనే నిర్ధారణకు వచ్చేడు. మరి తక్కినవారల్లగురించి అత నట్టే ఆలోచించలేదు. మెల్లగా అడుగులు వేస్తూ ఇంటిముఖం పట్టేడు.

ఆ ఊరికి తూర్పుదిక్కున ఉన్న ఆ కొండను "చింపిరికొండ" అని ఆ ఊరి వాళ్లంటూ ఉంటారు.

కొండనిండా చింపిరి చింపిరిగా చెట్లు లావుగా ఉండడంచేతే దాని కా పేరు వచ్చింది. ఆ కొండ వేపు మేఘాలు వెళుతున్నాయంటే తప్పకుండా వర్షం వస్తుందనే నిశ్చయానికి వస్తూ రా ఊరివాళ్లు!... చిన్నప్పడు, 'వర్షంఎలా ఏర్పడుతుందో' అనే విషయాన్ని పాఠశాల్లో బాగా తెలుసుకున్నాడు. భూమిమీద ఉన్న నీరే ఆవిరయి, మళ్ళీ చల్లని గాలి తగులగానే వర్షం అవుతుందని. అయితే, మానవుల తాలూకు కన్నీటి బిందువులు కూడా నీరేగా? - అదికూడా ఆవిరయి, తిరిగి వర్షిస్తున్నాయా? ప్రస్తుతం హిందూదేశంలో కన్నీరు ఆవిరిగా మారి, మళ్ళీ వర్షిస్తున్నాది కదూ?... ఆ ప్రవాహంలోనే కదూ మనం ఈదులాడుతున్నాది!! ఆ రకమయిన ఆలోచనలలో పడ్డా ఉతను. కానీ ఆ ఆలోచనలకు త్వరలోనే ఓ అంతరాయం కల్గింది. తొందర తొందరగా నీళ్లకడవలతో వస్తున్నారూ భామా మణులు! - వర్షం తప్పకుండా వస్తుంది అప్పుడే వాళ్లు గ్రహించేఉంటారు. అందుకే అంత తొందరగా పోతున్నారని అనుకున్నాడు. గబగబా వెళుతే రాళ్లని తన్నేసి పడతారని చెబుదామనుకున్నాడు. కానీ, తీరా వాళ్ల మేలుగుటించే చెప్పినప్పటికీ "నీ కెందుకయ్యా మాగోడవ. మా కాసంగతి తెలుసు!" అని వాళ్లంటే తన పనేం గానూ? వాళ్లలా అనడం కూడా సబబే! - ఎంచేతంటే, తనంత నిరంకుశులు కారు వాళ్లు. తనంటే దర్జాగా రాత్రి పన్నెండుగంటలకు ఇల్లు చేరుకున్నా ఎవ్వరూ ప్రశ్నించేవారు లేరు. మరి ఆడవాళ్ల విషయమే? - భర్త ఇంటికి వచ్చేసరికి వంట సిద్ధంచేసి భార్య 'ఓడీ'గా ఉండకపోతే వస్తుందో తగవు! - ఒకవేళ వాళ్లు ఏ వానకో తడిసి ఎవరి పంచనో చేరుతే, ఆ విషయమై భర్తకు తెలిస్తే ఏమీ లేంజే ఇద్దరిమధ్య అనేక అపార్థాలు కలగడానికి అవకాశాలేర్పడతాయి! ఆ అవకాశాల్నే కథల రూపేణా

సదవకాశాలుగా చేసుకుంటారు రచయితలు!— అలా ఏ వేవో విషయాలగురించి ఆలోచిస్తూ, రోడ్డు మీద అగుపిస్తున్న దృశ్యాలను గమనిస్తూ నడక సాగించేడు.

‘టప్, టప్’ అని వడగళ్లలాంటి చప్పుడు చేసుకుంటూ చినుకుల పడడం ప్రారంభమయ్యేయి. అప్పు డాలోచించేడు, త నిల్లు అక్కడి కెంత దూరం ఉంటుందా, అని. తన ‘కేలిక్యరేషన్సు’ బట్టి అక్కడికి ఓ మైలుదూరం ఉంటుంది దని తేల్చేడు. ఆఫీసునుంచి తనిల్లు ఎలా లేదన్నా మైలు న్నర దూరం ఉంటుంది. ఆ ప్రెస్సు ఆఫీసు దగ్గర మలుపు తిరిగి, ఆ ప్రక్క సందులోంచి ‘కొడుకుళ్ల’ వారి మేడదగ్గరకు వచ్చేసరికి పావు మైలు దూరం ఉంటుంది. అక్కడనుంచి బజారుకు సమంగా పావు మైలు దూరం. తనప్పటికి సమంగా బజారులో ఉన్నాడు. అంటే, తనిల్లు అక్కడికింకా మైలు దూరం ఉందన్నమాట! కోవెలపీఠి చాటి, గవరయ్య దుకాణం ప్రక్క నున్న సందులోకి పోవాలన్న మాట. అప్పటి కప్పుడే చినుకులు ఒత్తుగాపడుతుండడం చేత అంతదూరం పోవడం దుర్లభం అనుకున్నాడు. కానీ ఎక్కడ కాలక్షేపం చెయ్యడం?... పోనీ ఏ దుకాణందగ్గ రయినా నిలబడితేనో!... కానీ అక్కడ నిలబడడం అంతగా బాగుండదేమో! ఓ పది గజాల దూరంలోనే ‘మద్రాసు కాఫీ హోటల్’ అని ఓ బోర్డు ప్రత్యక్షమయింది. కడుపు నింపుకుంటూ, వర్షం తగ్గవరకూ కాలక్షేపం చేయవచ్చునుకున్నాడు అనంతం. హోటల్లోకి వెళ్లేడు. తన లాంటి వుద్దేశమే చాలామందికి కలిగింది కాబోలు! హోటల్ ‘రమ్’ గానే ఉంది. అనంతం కూడా ఓ మూలకు పోయి కూర్చున్నాడు.

అయ్యిరు తనప్ప చెప్పే వలసిం దంతా అప్ప చెప్పేసేడు. ఆఖరికి, “ఏం గావాల” అన్నాడు.

ఏ దయనా ‘స్వీటు’ తెమ్మనమని చెప్పదా మనుకున్నాడుగానీ, అదయితే ఎక్కువ ఖరీదు. అదీకాక ఏ మంతగా కడుపునింజే సరుకు కాదు. దాంతోనే కడుపు నింపుకోవాలి అంటే మొదట జేబులు కాళీ చేసుకోవాలి. కాస్త, ఘనపదార్థాలలో చవగ్గా వచ్చే ‘పకోడీ’ తెమ్మనమని చెప్పి సేడు. అదయితే సమిలేసరికే ఓ పావుగంట పడు

తుంది, ఆలో గా వర్షంకూడా తగ్గిపోతుంది, ఇంటి కెళిపోవచ్చు నని మరో ఉద్దేశంకూడా ఉంది..... పకోడీ తినడం పూర్తయిందికానీ వర్షంమాత్రం తగ్గలేదు.

“ఇంకేంకావాల?... కాఫీయా?” అని అడిగే డయ్యారు.

అతనిదృష్టిలో కాఫీ త్రాగడం దండగే!— తన కసలు కాఫీ అలవాటు లేనేలేదు. అంత పెద్దవాడయినప్పటికీ ఇంటిదగ్గర ఉదయాన్నే చల్లన్నం తినడం అలవాటు! ఆ మధ్య బొత్తిగా బియ్యం దొరక్కపోడంచేత, “ఉప్పపిండి” ఆ వగైరా టిఫిన్ల కలవాటు పడ్డాడు. అస లీ కాలంలో కాఫీ అలవాటు లేనివా డుంటాడా? అనే అనుమానం కల గడం సహజం. అనంతంకూడా మొదట్లో అలవాటు చేసుకుందామని ప్రయత్నం చేసేడు కానీ, ఆ వాసన పడకపోడంచేత ఒక్కొక్కనాడు వాంతయిపోయేది. అయితే ఇలాంటి మనుష్యు లీ రోజులో ఏ వెయ్యిమందికో ఒక్క రుంటా రనడంలో అతిశయోక్తి లేదు. తను కాఫీ త్రాగకపోయినప్పటికీ ఇంట్లోవాళ్లు త్రాగడానికి ఎవ్విగమయిన ఆభ్యంతరం పెట్టేవాడు కాదు. అప్పు డప్పుడు ‘టీ’ మట్టుగు త్రాగుతూ ఉండేవాడు. అదయినా ఏ టిఫిన్ల సందర్భంలోనో, లేక స్నేహితుల బలవంతంమీదో త్రాగేవాడు. ఆ గోజున తనొక్కడే వెళ్లేడు. న్యాయతః ద్రవపదార్థం ఏదీ తన ‘ఫియరీ’ ప్రకారం తీసుకో నవసరం లేదు. కానీ మరో చిక్కు సమస్య! తన చుట్టూ పెద్దమనుష్యు లందరూ కూర్చున్నారు. కాఫీదుకాణానికి వచ్చిన తరువాత వట్టి ‘టిఫినే’ చిన్నపిల్లడిమల్లె తినేసి, లేచిపోతే, తన్ని ‘నాగరికతలేని మనిషి’ని వాళ్లనకుంటా రని అనంతం అనుమానం. ద్రవ పదార్థం తీసుకోక తప్పింది కాదు. “ఉఁ టి పట్రా” అన్నా డాఖరికి.

అనేసేడేకానీ మళ్ళీ ఒద్దని చెప్పేద్దా మనుకున్నాడు. తన కిష్టంలేని ఆ ద్రవపదార్థానికి వినియోగించిన డబ్బుతో, ఘస్టుక్లాసయిన ఘనపదార్థం వస్తుందికదా అని. కానీ అది మర్యాద కాదేమో అని అనుకున్నాడు. తాగే డన్నమాటేగానీ ఏమంత సతృప్తికరంగా లేదు.

అప్పటికయినా వాన తగ్గుతుం దనుకున్నాడు వాన యింకా గాగానే పడుతున్నాది. అయ్యరు బిల్లు చేతిలోపెట్టినప్పటికీ ఇంకా కూర్చున్న జాగా లోంచి లేవలేదు. ఎదురుగుండా అవుపిస్తున్న అద్దాల బీరువా— అందులో అవుపిస్తున్న తీపినామానులూ— కారపు నామానులూ ఆయన దృక్పథంలో పడ్డాయి. 'చిట్టిబాబు' జ్ఞాపకాని కొచ్చేడు.

గుమ్మంలో కాలు పెట్టగానే, "నాన్న గారూ, నాకేం తెచ్చే రివాళ?" అని ఎలానూ అడుగుతాడు. వారం రోజులై "ఏమీ లేదు." అనే చెపుతున్నాడతికష్టమీద. అవాళకూడా అలా చెప్పడం ఇష్టం లేకపోయింది. ఇంతకీ ఓ పికాచంలా ఆ బల్ల జబ్బంటూ ఒకటి వాడిని పీక్కు తింటుండబట్టిగానీ, లేకపోలే ఏమయినా కొని పట్టుకెళ్లటానికి అంతలా ఆలోచించవలసిన పని ఆతని కళ్లపై ఉండేది కాదు!... పుట్టిన మొదటి సంవత్సరం ఎంత బాగుండేవాడు?" తెల్లగా గుండ్రని ముఖంతో, ఎంతో ముద్దుగా ఉండేవాడు. ఆస లాతని వంశంలోకానీ, భార్య తరపు వంశంలోగానీ ఏ ఒక్కరికీ లేని బల్లజబ్బు వాడి కెలా వచ్చిందా అని ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలోచించేవాడు. ఇంతకీ అది తన దురదృష్టమనీ, పూర్వ జన్మ కర్మఫలితమనీ వేదాంతమార్గంలోకి పోయి సముదాయించుకొనేవాడు.

నాలుగేళ్లకంటే హెచ్చు వయస్సు లేనివాడల్లా ఓ ఏజేళ్ల వాడిలా ముదరముఖంతో వికృతంగా తయారయేడు. పెద్ద కడుపు, పూతికపుల్లలాంటి కాళ్ళూ, అంతా అదో మాదిరి గా తయారయేడు. ఆరు నెలల వయస్సుప్పుడు కేరింతులుకొడుతూ ఎగిరే చిట్టిబాబునీ బల్లజబ్బు వచ్చిన తరువాత తయారయిన చిట్టిబాబునీ తలుచుకుంటే అనంతం హృదయం చెక్కలయేది!

అప్పటినుంచి ఎన్ని మందు లిప్పించినా తగ్గు ముఖంలోకి రాలేదు. ఆఖరికి టెక్కలికూడా తీసు కెళ్లడం జరిగింది. అక్కడ మందిప్పిస్తూ పథ్యంగా ఉంచినన్నాళ్ళూ కొంచెం తగ్గినట్లనిపించింది. కానీ మళ్లీ తన స్వగ్రామం వచ్చి అదే మం దిస్తున్నప్పటికీ మార్చేమీ కనిపించడం లేదు.

"మీనుంచే వాడి కా జబ్బు తగ్గలే" దంటుంది భార్య అరుణ. ఆ మాటలు జ్ఞాపకాని కొచ్చేయి.

ఆతని గుండె గుభేలు మంది. 'తన్నించేనా?' తన్నితాను ప్రశ్నించుకున్నాడు. "ఊహ...!" తనందుకుబాధ్యుడు కాదు. ఆతని మనస్సుకు అంత కన్నా సమాధానం తోచింది కాదు.

అంతవరకూ దబదబా చూరునుంచి కారే నీ రల్లా, చిన్న చుక్కలు చుక్కలుగా పడుతూఉండడం చేత వర్షం పూర్తిగా పోయిందనే నిర్ధారణకు వచ్చేడు. "చిట్టిబాబుకు ఏమయినా కొంటేనో!" అని కుర్చీ లోంచి లేస్తూ మళ్లీ అనుకున్నాడు. అపథ్యం కాబో లనే వుద్దేశ్యం మనస్సులో ఉంటున్నప్పటికీ, చిట్టిబాబు త నింటి కెళ్లేసరికి తను తెచ్చిన పొట్లం పట్టుకొని ఎంతో సంతోషిస్తూ ఉండే ఉద్దేశంతో, "కారప్పుస ఓ బేడది కట్టు" అని అయ్యరుతో అన్నాడు.

బిల్లు చెల్లించేసి పొట్లం పట్టుకొని ఇంటి కొచ్చేడు. చిట్టిబాబు తనకోసం గుమ్మందగ్గర నిరీ ష్టిస్తూ ఉంటాడని అనుకున్నాడుగానీ, అలామాత్రం జరగలేదు. అ దంతా అరుణఖాయిదా అయి ఉంటుం దని ఊహించేడు. నిజమే!... గాలితో వాన వచ్చేటప్పుడు తలుపుల దగ్గర పిల్లల్ని ఉండ నియ్యకుండా ఉంచడం మంచిపనే!— సరాసరి వంటింటిలోకే వెళ్లేడు.

"అమ్మా, ఈ వానలో నాన్న గా రెలా వస్తారే ఆఫీసునుంచి?" అని అమ్మవీపుకు చేరబడి అడుగు తున్నాడు చిట్టిబాబు.

"అబ్బా!... ఇక్కడ పొగరా!— అక్కడ మంచంమీద కూర్చోబెడితే అప్పుడే దిగిపోయావ్!.. దొంగ!" అంటూ అలా పొగ వస్తున్నటువంటి పొయ్యిని ఎలాగయినా రాజెయ్యాలని బహు ప్రయాస పడుతున్న దా మాతృ శ్రీ.

అంతట్లోకే, "అమ్మోవ్!... అరుగోనే నాన్న గా రొచ్చేరు. దొంగతనంగా వెనకాల నిల బడ్డారు." అంటూ తండ్రిదగ్గరకు పరుగెత్తేడు చిట్టి బాబు.

"నాకు తెలిసిందిటా!..... నాన్న గారు నా కేమిటో తెచ్చారుటా!... టాటాటాటా..." చిన్న రాగపు వరుసలో అంటూ, చిందులు త్రొక్కు తూ చప్పట్లు కొడుతూ అన్నాడు చిట్టిబాబు.

“ఆయనకు మరే ప నయినా ఉంటే కదూ?— అడ్డదిడ్డమయిన తిళ్లూ తెచ్చిపెడుతూ ఉండడమూ, తను తింటూఉండడమూను.” అదో రకమయిన చికాకుతో అంది అరుణ.

అలా అరుణ అన్నందుకు అనంతం ఆట్టే ఆశ్చర్యపడలేదు!— అలా అంటుందనికూడా అతనికి తెలుసు!... అదివర కలా ఎన్నిమాళ్లు అనిపించు కున్నాడో!

“నాన్న గారూ!... అమ్మకేం ఒక్కసారి నీ తినటాని కివ్వద్దు. అంతా మనిద్దరికే!” అన్నాడు చిట్టిబాబు.

“అబ్బే!... మీ అమ్మ కస లిలాంటి తిళ్లు పడవురా!” అరుణ దగ్గరనుం చేదో ఘాటయిన సమాధానం వస్తుందని ఆ మాట లన్నాడు.

“జబ్బుతో ఉన్న వాళ్లకయితే పడతాయి. నా కెలా పడతా యా తిళ్లు?” ఆమాట లనంతరం అరుణముఖం అరుణవర్ణాన్ని దాల్చింది.

“పోనీ అమ్మా! నీకూ కొంచెం ఇస్తానులే... ను వ్యెందు కలా ఇదవుతావు?” అన్నాడు చిట్టిబాబు ఇవ్వడం ఇష్టంలేకపోయినా.

“పోరా దొంగవెధనా!... తిండిపోతురామన్నలా వెధవతిండి సువ్వాసు. అలా తినేస్తూ ఉండడమేనా పని?— ఇంతకూ ఆ తండ్రికి నువ్వు కొడుకువి. ఆ గుణాలెక్కడికి పోతాయి?” భర్తని ముఖా ముఖీ గా పేర్కొని అనడానికి సాహసం లేకపోవడంచేత, చిట్టిబాబుమీద పెట్టి అనంతాని కర్థమయేలా ఎత్తు పొడుపుమాట లంది అరుణ

“అయితే వీడికి బల్లజబ్బు ఏ ప్రక్కవంశం లోంచి వచ్చిందంటావు?” అని అడిగే డనంతం.

“ఏ వంశంలోంచి చేమిటి? అదంతా మనకర్క. పథ్యంగా ఉంచితే ఈపాటి కా జబ్బు తగ్గిపోయిం డేది. ఆ టెక్కలిలో ఉన్న న్నాళ్లు హాయిగా ఉండేవాడు. ఆ డాక్టరిగారి దగ్గర భయంచేతయినా వాడి కే చిరుతిళ్లూ కొని పెట్టక పథ్యంగా పుంచే వారు. మళ్లీ ఈ ఊ రొచ్చేక ఎక్కడలేని చిరుతిళ్లూ కొని వాడికి తినిపించుతుండడం మొదలు పెట్టేరు. ఎప్పటికి తగ్గుతుం దా జబ్బు?”

“నోర్ ముయ్!... అర్థం లేకుండా మాట్లాడడం అని దీన్నే అంటారు.”

“అవును నోరు మూసుకొనే ఉంటాను. ఇంకా జబ్బు ముదిరితే మీరూ మూసుకుంటారు. ఆఖరికి మన జీవితాంతంవరకూ మన నోళ్లు మూసుకు పోతాయి!” కళ్లల్లో గిర్రున తిరిగిన నీళ్ల నాపుదా మని ప్రయత్నం చేసిందిగానీ ఆగలేదు.

పొట్లం విప్పి తిందామనుకున్నాడు కానీ అమ్మ కళ్లంట కారిన కన్నీళ్లు కనిపించడంతోనే ఆ ఉద్దేశాన్ని మార్చుకున్నాడు చిట్టిబాబు. వాళ్లను కున్నమాటలు ఈమాత్రం ఆమాత్రంగా తననుగురించే నని అర్థం చేసుకున్నాడు.

“అయితే మరి నే నివి తిననే అమ్మా!” ఎంతో అమాయకంగా అన్నాడు చిట్టిబాబు.

ఆమాటలు వినడంతోనే మరింతగా కన్నీరు కార్చింది అరుణ. “అలా అన్నీ తినకూడదు నాన్నా, అలా తింటే నీ బొజ్జ పెద్ద డయిపోతుంది. ఆముదం తాగేస్తూఉంటే నీ జబ్బు పోతుంది. అప్పుడు అన్నీ తిందువు గాని.” అతిదుఃఖంతో ఆమాట అందరుణ.

“అయితే నా జబ్బు ఎప్పటికి పోతుండే?” అని అడిగే డాందోళనతో.

“నువ్వు పథ్యంగా ఉంటే వేగిరంగా పోతుంది నాయనా!... ఏదీ ఆ పొట్లం నా చేతి కిచ్చేవూ? నువ్వు తినకూడదు సుమీ!” అందరుణ, చేతిలోంచి పొట్లం తీసుకుంటూ.

“అమ్మా, మరేం, నా చిన్నపెట్టిలో ఇది దాచేసి అటకమీద పెట్టేనే. నా జబ్బు ఎల్లుండికి పోతే... తీసుకు తింటాను.” అని అమాయకంగా అన్నాడు చిట్టిబాబు. కొన్నాళ్లలో స్మారక చిహ్నంగా కూడా అందులో ఏమీ మిగలదని ఆ గుణ్ణాడి కేం తెలుసు? జబ్బు పోయిన వెంటనే తీసుకుతిందామనే ఆ అమాయక హృదయం ఉద్దేశ్యం!— చిట్టిబాబు కోరికప్రకారం ఓ చిన్న కట్టపెట్టిలో ఆ పొట్లంపెట్టి అటకమీద ఓ వార దాచేసిం దరుణ.

అదంతా చూస్తున్న అనంతానికి పూర్తిగా మతి పోయిట్లే అయింది. ఇంతకీ ఆడవాళ్లు అసాధ్యు లని అనుకున్నాడు. ఆ పొట్లం అక్కరలేదని వాడి

చేతే ఒప్పించడం ఎంత కష్టం!—చిట్టిబాబు ముఖం వేపు చూచేడు. పొట్లాం ఇచ్చేసే డన్న మాటేగానీ, మనస్సు మనస్సులో లేదు. అప్పుడే ఆముదం త్రాగి నవాడిలా ముఖం పెట్టేడు. ఏడవలేదుకానీ అంత కన్నా బాధ పడ్డాడు. “దాని దెంత కఠిన హృదయం” అని అనంతం అనుకున్నాడు. ఆ కాస్తా తింటే ఏమయి పోతుందనో దాని భయం— అక్కడికి తన కన్నా దానికే నాడిమీద అభిమానం హెచ్చయి నట్లు! తన్ని ఎంతో తెలిసి తక్కువవాడికింద జను కట్టేసింది. ఏది తెచ్చినా అపభ్య వస్తువులే అని అంటుంది దో నైద్యశిఖామణిలా. నైద్యం అంతా తనకే మహా తెలిసిపోయినట్లు కబుర్లు చెబుతుంది. ఆ విషయంలో అరుణను తల్చుకుంటే ఎంతయినా కోపం వస్తుంది దనంతానికి.

మధ్యాహ్నముల్లా ఆఫీసుపనితో విసుగుచెందడం—ఆ తరువాత ప్రకృతిరమణీయతవల్ల హృదయ ప్రశాంతత చేకూరడం—ఇంటికి రాగానేపిల్లడు తను తెచ్చిన పొట్లాం పట్టుకొని ఎంతో ఆనందించడం—ఆ తరువాత జరిగిన తతంగంవల్ల ఏర్పడిన హృదయక్షోభ—అంతా అనారకపు మత్తుమందు జల్లిన వాడిలా తయారు చేసింది దనంతాన్ని!

మానవ జీవితంలో కష్టసుఖాలు కల్పన చేసే వివిధ పరిణామాలు ఎలా ఉంటాయో అని ఆలోచిద్దా మనుకున్నాడు. ఎందుకొచ్చిన గొడవదంతా అని మళ్ళీ ఊరుకున్నాడు. అలా పార్కు వేపు షికారెళ్లి వస్తే కొంత హృదయప్రశాంతత ఏర్పడుతుంది దేమో అని మరో బట్టలు కట్టుకొని నెళ్లడానికి ఉద్యుక్తుడయ్యాడు. దూరంనుంచే చిట్టిబాబు చూచేడు బట్టలు మార్చుకోడం ఆ నైఖరి అంతా!

“నాన్నగారూ, నాకు తెలిసిందిలేండి” అన్నాడు.

“ఏమిటి?” అన్నాడనంతం

“మీ రెక్కడికో వెళుతున్నారని నాకు తెలిసిందిట!” అన్నాడు నవ్వుతూ.

“అమ్మ దొంగా... అప్పుడే గ్రహించినేవ్!” అన్నా డాక్టర్వంతో.

“ఉ... మరి నాకూ చొక్కా తొడగ రేమిటి?” అన్నాడుగునస్తూ.

“నీ కెందుకూ?”

“నన్ను తీసుకెళ్ల రేమిటి?... నిన్నా అలా గేను! తీసికెళ్లమంటే దొంగ వేషా లేనేరు.” అన్నాడు మూలుగుతూ.

“అయితే అమ్మని తొడగమని చెప్ప.”

ఆమాటను వంటింట్లోంచే వింది దరుణ. ఓ చొక్కా తీసికొచ్చి తొడిగింది.

అక్కడికి పార్కు మహా ఉంటే నాలుగుఫర్లాం గులమారంకంటే ఎక్కువఉండదు. అంబళ్లవారింటి మలుపు తిరుగుతేనే బజారు. ఆ ప్రక్క సందులోకి వెళితేనే సత్యనారాయణస్వామి కోనెల. అక్కడే ఉంది పార్కు. బజారులో కొచ్చేసరికి చిట్టిబాబుకు చాలా మధురమయిన కోర్కెలు కలిగేయి.

“నాన్నా, ఆ పాడుతున్న దేమిటండీ?” అన్నాడు చిట్టిబాబు.

“రేడియోరా.” అన్నాడనంతం.

అయితే అక్కడకెళ్లి మన్ని విననిస్తారా?”

“ఎందుకు విననివ్వరూ?... అయితే విందామా?” అంటూ ఓ కాఫీహోటల్లోకి మారే డనంతం. చిట్టిబాబుకు రేడియో పెట్టిని చూపెట్టేడు. అరే! అదెలా పాడుతున్నాదా? అని ఆశ్చర్యపోయేడు చిట్టిబాబు.

“ఏం కావాల.” అన్నాడయ్యారు.

కాఫీహోటలు కొచ్చినతరువాత ఏమీ తినకుండా వెళ్లిపోడం ఎటికేట్ కాదేమో అని ‘రెండు దోశ’ అన్నాడనంతం. అరుణజ్ఞాపకాని కొచ్చింది. గుండె గుభేలుమంది. దానికి తెలసినట్లయితే ఓ పెద్ద రాధాంతం జరక్కతప్పదు. ఎప్పుడో ఓ దోశ తిన్నంత మాత్రంలో ఏమంత ప్రమాదం లేదని డాక్టరు తనతో చెప్పేడు. అదీగాక బ్రహ్మాండమయినంత పథ్యం ఏమంతగా అవసరం లేదు. వాతంచేసే పదార్థా లేమీ తినకూడదని చెప్పేడు. అంతే!...అమారికే గోలచేసేస్తుంది పథ్యమో, పథ్యమో, అని. ఇంతకీ అది దాని తప్ప కాదు. పిల్లడిమీద గల వాత్సల్యతచేత, పైగా ఆమాయకత్వం, అజ్ఞానత్వంవల్లా అలా అంటుంది. అంతే!...ఇక తనకిమాత్రం పిల్లడంటే అభిమానం లేమా? కోర్కెండి ప్రాణం తియ్యడానికి తనేం హంతకుడనుకుందా?.....

చిన్నప్పటినుంచీ, చిరుతిట్లు తింటుండడ మనే దనంతాని కో అలవాటు. ఇక పిల్లలెవరయినా తన

దగ్గర చనువుగా ఉంటే, వాళ్లను చిరుతిళ్లతో నింపేస్తూ ఉండేవాడు. చిట్టిబాబు పుట్టకముందు పొరి గింటి 'ఎకాంటెంటు' గారబ్బాయిని ఎంతగా ఎత్తుకొని మోసేడో చెప్పలేము. వాడినుటించి చిరుతిళ్లకై బోలెడు డబ్బు ఖర్చుచేసేడు. అదేమిటో చిన్నపిల్లలంటే ఓ నెట్టిఅభీమానం అనంతానికి. అది ఆతని కోసమాజలక్షణం అనుకోవచ్చు. కన్న కొడుకును సంతోషపెట్టలేకపోతున్నాను కదా అని అనంతం ఎంతేనా బాధ పడేవాడు. అరుణకు దడిసి చిరుతిళ్లు కొనడం చాలావరకూ తగ్గించేసేడు. కానీ ఎంత ప్రయత్నించినా పూర్తిగా మానేయలేకపోయేడు. అక్కడే ఆ భార్యార్థ ర్థ లిద్దరికీ పేచీ వచ్చేది. ఓమారు ఓ రెండు కోజుల పర్యంతం మాటలు మానుకోడంకూడా జరిగింది. వారివారి ఆదర్శాల, అభిప్రాయాల అంతరాధాన్ని గ్రహించలేకపోయే రిద్దరూ!

మానవజీవితంలో ఆదర్శాల అంతరార్థం అపార్థకల్పన జేస్తుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు అనేక ప్రమాదాలు కూడా సంభవించవచ్చు!

“ఇంకేం కావాల” అన్నా డయ్యారు. పరాకుగా ఉండడంచేత శ్రుతిపడ్డా డనంతం. “బిల్లిచ్చేయ్.” అన్నాడు.....

పొర్కుకు వెళ్దా మనుకున్నాడేగానీ, చిట్టిబాబు ఇంటి కెళిపోదాం, అని అనడంచేత ఇంటి ముఖం పట్టాల్సొచ్చింది.

“అయితే, మనకీ ఓ రేడియో కొనకూడదటండీ? అని మగ్గుదారిలో అడిగేడు చిట్టిబాబు.

“ఓ! తప్పకుండా కొంటాను.....మరి మనం ఇలా తిన్నామని అమ్మతో చెప్పకుమీ!” అన్నా డనంతం.

“ఊహ..... చెప్పవ. చెప్పితే అమ్మ దెబ్బలాడుతుంది. అన్నట్లు నా పొట్టాం దాచేసింది. నా జబ్బు పోయేక ఇస్తుందట.”

“దాని కేం తెలీదురా. వట్టి తెలివితక్కువది—అయితే, మీ అమ్మ మంచిదా? నేను మంచివాడినా?” సమాధానం ఎలా వస్తుందా అని ఆత్మతతో చిట్టిబాబు ముఖం వేపు చూచేడు.

“ఇద్దరూ మంచివాళ్లే!.....మరయితే నాకు రేడియో కొంటారు కదూ?”

“ఊ.” అన్న తండ్రిసమాధానమీద ఆళ్లె నమ్మకం లేకపోయింది చిట్టిబాబుకి. ఒక వేళ రేడియో కొంటే, ఎలాఎలా కాలక్షేపం చేస్తాడో అనే విషయంనుటించి ఊహాచిత్రాలను చిత్రించుకున్నాడు చిట్టిబాబు.

సరాసరి ఇంటికే వచ్చేసే డనంతం. ఇంట్లోకి వెళ్లివెళ్లడంతోనే, “అమ్మా, ఇప్పుడు మేం రేడియో విన్నాం!.....ఎంత బాగా పొడిందనుకున్నావ్! నాన్న గారు నాకూ ఓటి కొంటామని చెప్పేరు తెలుసా?” అన్నాడు చిట్టిబాబు.

“అ! అలాగా...బాగా పొడిందా? ఎక్కడ విన్నావు నాన్నా.” అంటూ చిట్టిబాబు నెత్తుకుంది అరుణ.

“మరేం, మరేం, కాఫీహోట్లలో నే!” అన్నాడు చిట్టిబాబు.

గదిలోంచి విన్నా డనంతం. “పోరా వెధవా. నెళ్ల వబద్దాలూ నువ్వువూ. పొర్కులోకదూ విన్నాం?” అన్నాడు.

“మగ్గుని వాడూ అబద్ధాల వెధవ!...చాలా బాగుంది. అబద్ధాలు చెప్పించడంలోకూడా ప్రావీణ్య తుందన్నమాట!.....ఓమారు చెపుతే అర్థం చేసుకోవాలి. బుట్ట లేకుండా ప్రవర్తిస్తే.....” మగ్గులో నే ఆపేసిం దా వాక్యాన్ని.

“పూర్తి చె య్య వాక్యాన్ని.....అలాంటి వాళ్లని పశువులని కదూ అంటావు? ఒళ్లు తెల్సుకొని మాట్లాడు. ఇకనుంచీ వాడి ఊసు నాకవసరం లేదు.” కోపంతోనే అన్నా డా మాటల్ని.

కన్నీటిబిందువులను కార్చింది. మరేమీ మాట్లాడలేదు. అరుణనెక్కిలిపైనుండి కారే కన్నీటిని చూచే డనంతం. కళ్లు మూసుకున్నాడు. గదిలోకి వెళ్లిపోయేడు. మంచంమీద బోర్లా పడుక్కున్నాడు. ఎన్నో ఆలోచనలు మనస్సును కదిలేయి. ఆరుణకు బుద్ధి వచ్చేలాగ చెయ్యాలంటే మార్గం? అర్థరాత్రి వేళ లేచి, ఆ బుద్ధుడిలాగ ఎక్కడికయినా సన్యసించడానికి వెళిపోతేనో!.....ఫీ! వెధవలోచన అనుకున్నాడు. ఎందుకొచ్చిన ఆలోచనలని వాటి కక్కడితో స్వస్తి చెపుదామని. ప్రయత్నంచేసేడు.

ఆ ప్రయత్నం, క్రమంగా నిద్రపట్టడానికి మార్గం అయింది.

ఎన్నో పాడుకల లాచ్చేయి. ఎప్పుడూ అలాంటి కలలు రాలేదు. చిట్టిబాబు చచ్చిపోయినట్లు—అరుణకు పిచ్చెత్తిపోయినట్లు— ఈరకంగా ఎంతో భయంకరమయిన కల వచ్చింది. ఆ కలంతా నిజమే అనుకొని అతిభయంతో గబుక్కున లేచి కూర్చున్నాడు. 'ఎంత పాడుకల' అని అనుకున్నాడు. ఎదురుగుండా మంచంమీద చిట్టిబాబును పడుకోబెట్టి, ప్రక్కనే మంచాని కానుకొని తల ముణుకుల మీద ఆనించి కూర్చుంది అరుణ. ఆ దృశ్యాన్ని చూచినతోనే మళ్ళీ కల జ్ఞాపకాని కొచ్చింది. అచ్చు కలలోకూడా అలానే చిట్టిబాబు శవంప్రక్కవిడుస్తూ కూర్చుంది అరుణ. ఆ దృశ్యాన్ని చూడలేకపోయాడు. ఆతని హృదయం గడ్డకట్టింది.....

—“అదేం అలా కూర్చున్నావు?” అన్నాడనంతం ఆదతంతో.

“మీరు భోజనానికి మడికట్టుకోరూ?” అన్నాది నిలబడుతూ.

తనన్నం తినకుండానే పడుక్కున్నాడన్న సంగతి అప్పుడు తెలుసుకున్నాడు అనంతం. గోడ మీద ఉన్న గడియారం తనవేపు చూసి నవ్వివటయింది. 'నీ గుండెకాయ ఆగిపోవాలిగానీ, నే నాగను' అంటున్నాడా అది?...పన్నెండుగంటల రాత్రయిం దప్పుడు. “నువ్వింకా అన్నం తినలేదూ?” అన్నాడు.

“మడి కట్టుకోండి.” అని మళ్ళీ అంది.

“ఊహు...మరిప్పుడు నే నన్నం తినను.” అన్నాడనంతం.

చిట్టిబాబుప్రక్కనే పడుక్కొంది కళ్లు మూసుకొని. అనంతంకూడా పడుక్కున్నాడు. మళ్ళీ అదే కల!—లేచి కూర్చున్నాడు. ఎదురుగుండా ఉన్న మంచంవేపు చూచెడు. అరుణ ఇంకా మేలుకొనే ఉంది.

“ఏం ఆకలేస్తున్నదా?” అని అంది అరుణ లేచి కూర్చొని.

“లేదు.” అన్నాడనంతం.

“బేను...వెయ్యదు. వెయ్యదనికూడా నాకు బాగా తెలుసు.”

“ఏం!.....”

“.....”

“పోనీ నువ్వు తిన్నావా?”

“.....”

“సరేలే, అన్నం పెట్టు. నువ్వుకూడా నాతో కలసి తినాలి.”

“ఆకలెయ్యలేదుగా!.....మరెందు కిప్పుడు పడుకోండి.” అంది.

అనంతాని కెంతేనా కోపం వచ్చింది. తను తింటూ నన్నప్పుడు అలా అంటుండేమా అని. కాని ఏమనగలడు?.... మళ్ళీ పడుకున్నాడు. అతి కష్టంమీద ఆరాత్రి గడిపేడు.

* * * * *

ఆ మర్నాటినుంచీ అనంతం లో గొప్ప మార్పు వచ్చింది. చిట్టిబాబుకు చిరుతిళ్లు ఇవ్వడంలేదు సరికదా, ఆసలు ఎత్తుకోడంకూడా మానీసేడు. అరుణ మీద కోపంచేతే, చిట్టిబాబువిషయంలో జోక్యం కలిగించుకోడమే మానీసేడు. వాళ్ళిద్దరిమధ్యా కలిగిన అపార్థం, చిట్టిబాబుమీద బ్రహ్మాస్త్రంలా పనిచేసింది. అసలు పగటివేళ భోజనసమయంలో తప్ప తక్కినవేళల్లో ఇంటిదగ్గర ఉండేవాడే కాదు. రాత్రిళ్ళయినా, పన్నెండుగంటలవరకూ ఏ సినిమా హాలులోనో, లేక మరెక్కడో కాలక్షేపం చేసి ఇంటికి వస్తూఉండేవాడు.

తనమీద కోపం రావడంచేతే భర్త అలా ప్రవర్తిస్తున్నాడని అరుణకు తెలుసు. భర్తకు కోపం రావడంకూడా మంచిపనే అని అనుకుంది. చిట్టిబాబును పథ్యంగా ఉంచుతున్న దరుణ.

“అమ్మా, నాన్నగారు మునపటిలా నన్నెక్కడికీ తీసుకెళ్లకుండా ఉన్నారేమిటే?” అని చిట్టిబాబు ప్రతీరోజూ అడగడమే.

“నీ జబ్బు తగ్గిపోతే తీసుకెళ్తారు నాయనా!” అంది అరుణ.

“పోనీ, ఎత్తుకుంటే జబ్బెక్కు వవుతుండేమిటే?!” ఎంతో దుఃఖంతో అన్నాడు చిట్టిబాబు. తల్లి చెప్పే సమాధానాలతో సంతృప్తి చెందలేక పోయాడు చిట్టిబాబు. ఏదో బెంగ పట్టుకుం దా అమా యకుడికి.

కాలప్రవాహం ప్రవహిస్తున్నది. విధి దేవత ఎదురు తిరిగింది!.....జబ్బు రోజురోజుకీ ఎక్కువ వడం మొదలుపెట్టింది. అరుణహృదయంలో విషాద రేఖలు ప్రత్యక్షమయ్యాయి. తను ఎంతో పథ్యంగా ఉంచినప్పటికీ తగ్గలే దాజబ్బు!“ఇప్పుడేమంటావు?” అని భర్త అడుగుతే తను చెప్పగలిగే సమాధానం ఏమిటి? ఆకాశంమీద అగుపడే మబ్బుల వేపు చూచింది. చుట్టూ కమ్మకొస్తున్నాయి కారుమే ఘాలు. తన జీవితాన్నే కప్పేస్తాయా అవి?....ఆమె కళ్లు చెమ్మగిల్లేయి.

ఉత్తరదిక్కునుండి, దక్షిణదిక్కుకు వీచిం దో. పెనుగాలి. చెలరేగిం దో తుపాను. ఆ తుపానులో అదృశ్య మయేడు చిట్టిబాబు.

“నేనే కదూ హంతకుణ్ణి?” అన్నా ననంతం.

“ముమ్మాటికీ మీరే! నామీద....కోపం.... నాడిమీద...ప్రయోగించేరు.... ఆ...బెంగచేతే... వాడు...” దుఃఖంలో మరి మాట్లాడలేకపోయిం దరుణ.

“నిజమే నేమా!” అని అనంతం అనుకున్నాడు. కన్నీరు మడుగుకట్టింది. అదంతా ఆవిరయింది. కారు మేఘాలక్రింద రూపొందింది. మేఘాలను చూస్తే తన కిదివరకుంజే ఆనందం ఆనాడు లేదు. కన్నీరువర్షంలో స్నానంచేసేడు!!

‘చిట్టిబాబు’యొక్క జ్ఞాపకార్థంగా, బాబు కోరినటువంటి రేడియో కొన్నాడు. ఆ దంపతులిద్దరికీ అందులోంచి వినిపించేది విషాదగీతాలే! ‘మరి పిల్ల లాద్దు’ అనుకున్నాడు. కానీ.....

ఈ బ్రతుకు

శ్రీ మొక్కపాటి కృష్ణమూర్తి

మేటి కొండల
గుండె యులిప్పు
వటిదరి క్రా
న్నీటి రవళులు
చివురు పాటల
విరుల మురువులు

మొరయు నీ ఎడద!

కడలి లోతుల
నడలు కోరిక
ఉడుగణంబుల

మెరయు రవళిక
అలల యేలల
సాలయు విరికత

మలయు నీ గొంతు!

పేదవాని ఎ
డరి మూలుగు
మరలొ మర కా
ర్మికుని ఎలుగును
దారి తప్పిన
బుడుత బెదరిన

ఎడదె ఈ బ్రతుకు!